

IV

(Upplysningar)

UPPLYSNINGAR FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER
OCH ORGAN

RÅDET

Rådets slutsatser om riskhantering på kulturarvsområdet

(2020/C 186/01)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD,

SOM BEAKTAR:

1. den politiska bakgrunden, som återges i bilagan,

SOM ERINRAR OM ATT:

2. kulturarvet i hela dess mångfald (i såväl materiell form – inbegripet platser och landskap, artefakter och monument – som immateriell sådan, som omfattar kunskap, färdigheter och metoder, muntliga traditioner och scenkonst) är en viktig källa till identitet, innovation och kreativitet både för den enskilda individen och samhället och även är ett viktigt bidrag till ekonomisk tillväxt, social inkludering och hållbar utveckling, för att inte tala om dess oskattbara egenvärde för det europeiska samhällets utveckling och välbefinnande,
3. kulturarvets betydelse, som framhålls i EU:s nya strategiska agenda 2019–2024 och prioriteras i arbetsplanen för kultur 2019–2022 och i den nya europeiska agendan för kultur, bör beaktas både i samband med arbetet för att nå målen för hållbar utveckling och vid utformningen av nationella utvecklingsagendor,
4. kulturarvet kan hotas på flera olika sätt, till exempel genom oavsiktlig eller avsiktlig mänsklig verksamhet, en naturkatastrof, en enskild eller återkommande händelse, eller genom långsamt förfall, avfolkning eller en plötslig katastrof,
5. de resultat som uppnåddes under Europaåret för kulturarv 2018 bör användas som grund för aktiva åtgärder för identifiering och hantering av risker på kulturarvsområdet,
6. en särskild serie insatser inom den tredje pelaren (kulturarv för ett motståndskraftigt Europa) av den europeiska ramen för åtgärder för kulturarv har målsättningen att skydda kulturarvet mot olika hot,

SOM ERKÄNNER:

7. de internationellt erkända normativa instrumenten, standarderna och principerna för bevarande och restaurering samt bidragen från internationella organisationer (såsom Unesco och Europarådet), statliga, mellanstatliga (såsom ICCROM) och icke-statliga organisationer samt yrkesorganisationer (Icomos och Icom) för bevarande av kulturarvet,
8. det angelägna i att snarast uppmuntra samarbete på alla relevanta nivåer och med relevanta partner för att klargöra vilka riskfaktorer som föreligger och därmed vikten av att upprätta och genomföra riskhanteringsplaner på kulturarvsområdet,

9. att inrättande av långsiktiga åtgärder genom att genomföra riskhanteringsplaner parallellt med planerade policyer, skyddsåtgärder och god praxis är avgörande för att på ett effektivt sätt förebygga och begränsa skador genom en personcentrerad strategi för att skydda kulturarvet,

SOM KONSTATERAR ATT:

10. klimatförändringar är ett globalt fenomen och en enorm utmaning som i mycket hög grad påverkar kultur- och naturarv samt att det så långt som möjligt krävs åtgärder för förebyggande och begränsning av samt anpassning till och, när så är möjligt, motverkande av skadlig påverkan,
11. skydd och en hållbar förvaltning av kulturarvet i dessa tider av växande osäkerhet på det internationella planet, med allt fler nödsituationer och katastrofer, är en viktig källa till samhällelig motståndskraft och en tillgång för klimatåtgärder och att EU och dess medlemsstater i detta avseende kan ha en viktig roll som global aktör i riskhantering av kulturarvet,
12. kriser som covid-19-pandemin har en mycket stor ekonomisk och social påverkan på de kulturella och kreativa näringarna; bland annat det mycket allvarliga inkomstbortfallet, det avbrutna kunskapsutbytet, upphörandet av underhålls- och restaureringsarbete samt begränsningen av åtkomst och deltagande innebär att det krävs ett större fokus på hållbarhet och motståndskraft som ett centralt sätt att förvalta kulturarvet,
13. samhällsplanering, uppförande av byggnader och exploatering av mark, både i städer och på landsbygden, kräver att alla berörda parter engagerar sig fullt ut så att kulturarvet ses som en tillgång och inte äventyras eller försummas,
14. det är väsentligt att inkludera riskhantering i utbildning, både inom fortbildning och som en del av livslångt lärande, för att säkerställa att samhällena har riskmedvetenhet och i ökad utsträckning deltar i skydds- och bevarandeåtgärder,
15. forskningen har en viktig roll vad gäller förståelsen av hotens, till exempel klimatförändringarnas, art och påverkan, och för att utarbeta innovativa och effektiva metoder för riskhantering på kulturarvsområdet,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA ATT INOM RAMEN FÖR SINA RESPEKTIVE BEFOGENHETER OCH I ÖVERENSSTÄMMELSE MED SUBSIDIARITETSPRINCIPEN:

16. identifiera vilka innovativa verktyg och metoder som finns att tillgå på EU-nivå för identifiering och förebyggande av, förberedelse inför och begränsning av risker, och att aktivt utnyttja dessa för att bidra i processen för hållbart bevarande, övervakning och förenklad riskbedömning,
17. utbyta information om befintliga nätverk för kulturarvsexperten, både på nationell nivå och andra nivåer, för att främja identifiering, skydd, bevarande och/eller restaurering av Europas kulturarv,
18. när så är lämpligt ta fram gemensamma mekanismer för riskhantering, främja samarbete på alla nivåer och på alla nivåer för beslutsfattande- och kulturarvsförvaltning verka för införandet av samverkansmetoder som grundas på delaktighetsbaserad styrning och delat ansvar,
19. erkänna och integrera kulturarv i politik och förvaltningsplaner för katastrofriskhantering på lokal, regional och nationell nivå samt på EU-nivå och, när så är lämpligt, upprätta sektorsöverskridande samarbete för att säkerställa en adekvat riskhantering på kulturarvsområdet, med beaktande av relevanta bestämmelser enligt vad som fastställs i beslut nr 1313/2013/EU om en civilskyddsmekanism för unionen,
20. särskilt uppmärksamma skyddet av kulturarvet i glesbefolkade områden så att relevanta riskreducerande åtgärder blir tillgängliga på lokal och regional nivå,

21. stärka betydelsen av registrering och dokumentation vad gäller bevarande av innehåll som är såväl icke-digitalt, digitaliserat som digitaloriginal, varvid interoperabilitet, kompatibilitet, tillgänglighet och hållbarhet är principer som ska beaktas,
22. uppmuntra verksamhet till stöd för regelbundet underhåll av kulturarv som utgörs av byggnader och föremål samt förvaltning av landskap och användning av lämpliga och högkvalitativa metoder, tekniker och material under bevarandeprocessen för att främja hållbarhet,
23. främja skydd och överföring av traditionella färdigheter och hantverk och, när så är lämpligt, utforma specifika utbildningsinsatser för att ta upp riskhantering i alla etapper av yrkesutvecklingen för kulturarvsexperter och andra relevanta yrkesgrupper,
24. informera om och utnyttja framväxande digital teknik – särskilt framsteg inom 3D-teknik – som utgör grund för innovativ forskning, dokumentation och tolkning avseende kulturarvet och för tillämpning av lämpliga skyddsmetoder,
25. i tillämpliga fall utnyttja tillgängliga uppgifter från satellitprogram, såsom Copernicus, och andra källor för att övervaka kulturarvet; produkter som erhålls genom jordobservationsteknik, såsom riskbedömningskartor och indikatorer för klimatförändringar, kan användas i detta sammanhang,
26. stärka den betydelsefulla roll inom riskhantering som innehas av myndigheter, kulturinstitutioner såsom museer, arkiv, bibliotek, gallerier, magasin och ägare av kulturegendom samt medborgare och det civila samhället, och betona vikten av ett nära samarbete mellan dessa,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH KOMMISSIONEN ATT:

27. informera om och mobilisera befintliga finansiella och logistiska resurser för frågor rörande skydd av hotade kulturarv,
28. förbättra möjligheterna till ökade kunskaper, rörlighet och utbyte av erfarenheter mellan relevanta aktörer för att åstadkomma ett bättre utbyte av god praxis, i synnerhet för återhämtning efter katastrofer, och av de senaste framstegen på riskhanteringsområdet och att stödja kapacitetsuppbyggnad och kunskapsöverföring,
29. uppmuntra ungdomar i Europa att delta i olika aktiviteter på kulturarvsområdet, bland annat sådana där vikten av att skydda kulturarvet tas upp,
30. på lämpligt sätt bidra till ämnesområden med anknytning till riskhantering inom ramen för kommissionens expertgrupp för kulturarv, med särskild hänsyn till metoder för identifiering, förebyggande och minskning av förluster, samt analys och prioritering vad gäller uppföljningsåtgärder avseende risker,
31. ge allmänheten positiv information om kulturarvets värde genom att verka för ett ansvarsfullt beteende och deltagande i skyddsåtgärder,

UPPMANAR KOMMISSIONEN ATT:

32. överväga att ta fram en EU-handbok om riskhantering på kulturarvsområdet, som kan baseras på a) resultaten från de projekt som förtecknas under det nionde klustret, *Protecting cultural heritage against natural disasters and climate change* (inte översatt till svenska), i den europeiska ramen för åtgärder för kulturarv, b) analysen av de nationella sammanfattningar av katastrofriskhantering som ska lämnas in till kommissionen senast den 31 december 2020 i linje med riktlinjerna för rapportering om katastrofriskhantering i enlighet med artikel 6.1 d i beslut nr 1313/2013/EU om en civilskyddsmekanism för unionen och c) relevanta delar från nationella planer eller strategier för klimatanpassning; åtgärder som vidtagits i samband med upprättande av ett nätverk av kompetenscentrum i hela EU för att skydda kunskap om hotade kulturarv genom storskalig digitalisering, vilka tillkännagivits i den nya europeiska agendan för kultur, kan också utnyttjas i detta sammanhang,

33. fortsätta den pågående dialogen och det pågående samarbetet med nätverk som har inhämtat värdefull riskhanterings-
erfarenhet på kulturarvsområdet,
 34. eftersträva synergieffekter med relevanta internationella (statliga, mellanstatliga och icke-statliga) organisationer för att
på ett hållbart sätt bevara och skydda kulturarvet för nuvarande och framtida generationer.
-

BILAGAN

Relevanta policydokument**Europeiska rådet**

- Europeiska rådets slutsatser av den 14 december 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1)
- *En ny strategisk agenda 2019–2024* (antagen av Europeiska rådet den 20 juni 2019)

Ministerdeklarationer

- *The Davos Declaration – Towards a high-quality Baukultur for Europe* (inte översatt till svenska), 20–22 januari 2018
- *Declaration of cooperation on advancing the digitisation of cultural heritage*, (inte översatt till svenska), Bryssel, Digitaldagen 2019, 8 april 2019
- *The Bucharest Declaration of the Ministers of Culture and their representatives on the role of culture in building Europe's future* (inte översatt till svenska), 16 april 2019
- Den deklARATION som antogs under det informella mötet mellan Europeiska unionens medlemsstaters ministrar med ansvar för kultur- och Europafrågor, Paris, 3 maj 2019

Rådet

Slutsatser

- Rådets slutsatser om arkitektur: kulturens bidrag till hållbar utveckling (EUT C 319, 13.12.2008, s. 13)
- Rådets slutsatser av den 12 maj 2009 om kultur som katalysator för kreativitet och innovation (8749/1/09 REV 1)
- Rådets slutsatser om kulturens bidrag till lokal och regional utveckling (EUT C 135, 26.5.2010, s. 15)
- Rådets slutsatser om kulturarvet som en strategisk resurs för ett hållbart Europa (EUT C 183, 14.6.2014, s. 36)
- Rådets slutsatser om delaktighetsbaserad styrning av kulturarvet (EUT C 463, 23.12.2014, s. 1)
- Rådets slutsatser om att främja tillgången till kultur via digitala medel med fokus på publikutveckling (EUT C 425, 12.12.2017, s. 4)
- Rådets slutsatser om behovet att framhäva kulturarvet i EU:s politik (EUT C 196, 8.6.2018, s. 20)
- Rådets slutsatser om arbetsplanen för kultur 2019–2022 (EUT C 460, 21.12.2018, s. 12)
- Rådets slutsatser om unga kreativa generationer (EUT C 189, 5.6.2019, s. 34)
- Rådets slutsatser om EU:s strategiska förhållningssätt till internationella kulturella förbindelser och en ram för insatser (EUT C 192, 7.6.2019, s. 6)

Resolutioner

- *Resolution of the Ministers with responsibility for Cultural Affairs, meeting within the Council of 13 November 1986 on the protection of Europe's architectural heritage* (inte översatt till svenska) (EGT C 320, 13.12.1986, s. 1)
- Resolution från Europeiska unionens råd och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om den hållbara utvecklingens kulturella dimension (EUT C 410, 6.12.2019, s. 1)

Kommissionen

Meddelanden

- *En integrerad kulturarvsstrategi för Europa* (COM(2014) 477 final)
- *Stärka den europeiska identiteten genom utbildning och kultur – Europeiska kommissionens bidrag till toppmötet i Göteborg den 17 november 2017* (COM(2017) 673 final)
- *En ny europeisk agenda för kultur* (COM(2018) 267 final)
- *Den europeiska gröna given* (COM(2019) 640 final)

Gemensamma meddelanden från Europeiska kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik

— *Mot en EU-strategi för internationella kulturella förbindelser* (JOIN(2016) 29 final)

Tillkännagivanden

— *Riktlinjer för rapportering om katastrofriskhantering i enlighet med artikel 6.1 d i beslut nr 1313/2013/EU* (EUT C 428, 20.12.2019, s. 8)

Arbetsdokument från kommissionens avdelningar

— *European Framework for Action on Cultural Heritage* (inte översatt till svenska) (SWD(2018) 491 final)

Rapporter

— Rapport från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om genomförandet, resultaten och den allmänna bedömningen av Europaåret för kulturarv 2018 (COM(2019) 548 final)

Studier

— *- Safeguarding cultural heritage from natural and man-made disasters. A comparative analysis of risk management in the EU - Study* (inte översatt till svenska) (april 2018)

Förenta nationerna

— Hyogo-ramverket för åtgärder 2005–2015: uppbyggnad av nationers och samhällens motståndskraft mot katastrofer

— Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015–2030

Unesco

— *Konventionen om skydd för kulturell egendom i händelse av väpnad konflikt* (Haagkonventionen, 1954)

— *Konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv* (1972)

— *Konventionen om skydd för kulturarv under vatten* (2001)

— *Charter on the Preservation of Digital Heritage* (inte översatt till svenska) (2003)

— *Konventionen om tryggnad av det immateriella kulturarvet* (2003)

— *Strategy for Risk Reduction at World Heritage Properties* (inte översatt till svenska) (reviderad upplaga, 2007)

— *Managing Disaster Risks for World Heritage* (inte översatt till svenska) (manual, juni 2010)

— *Budapest Declaration On World Heritage* (inte översatt till svenska) (antagen av världsarvskommittén i juni 2002)

Europarådet

— Ramkonventionen om kulturarvets betydelse för samhället (2005)

— Rekommendation CM/Rec (2017)1 till medlemsstaterna om den europeiska kulturarvsstrategin för 2000-talet (2017)

— Konventionen om brott mot kulturegendom (2017)

— Avtalet mellan Europa och Medelhavsländerna om allvarliga risker (EUR-OPA)

Andra studier

— *First Aid to Cultural Heritage in Times of Crisis* (inte översatt till svenska) (ICCROM och Prince Claus Fund for Culture and Development, 2018)

— *European Quality Principles for EU-funded Interventions with Potential Impact upon Cultural Heritage* (inte översatt till svenska) (Icomos, 2019)

— *The Global Risks Report 2020* (inte översatt till svenska) (World Economic Forum)